



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Straky, soudce Karla Ulíka a soudkyně Johany Jandusové ve věci

žalobkyně: **A. M.**
narozená X, státní příslušnice Mongolska
bytem X
zastoupena advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

takto:

- I. Žalovanému se ukládá povinnost vydat rozhodnutí o žádosti žalobkyně o povolení k trvalému pobytu ze dne 2. 5. 2023 v řízení vedeném žalovaným pod sp. zn. OAM-9956/TP-2023 ve lhůtě 15 dní od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 20 404,10 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského.

Odůvodnění:

Shrnutí žaloby

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 17. 1. 2025 domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného podle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Tu spatřuje v tom, že ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OAM-9956/TP-2023 žalovaný nerozhodl o její žádosti ze dne 2. 5. 2023 o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka Evropské unie v 60denní lhůtě podle § 169t odst. 6 písm. h) bodu 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“), poté, co Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále „Komise“) zrušila jeho předchozí rozhodnutí a věc mu vrátila k dalšímu řízení. Zákonná lhůta k vydání rozhodnutí uplynula dne 25. 11. 2024.
2. Žalobkyně dne 27. 11. 2024 požádala Komisi o provedení opatření proti nečinnosti žalovaného. Komise sice vydala dne 19. 12. 2024 opatření proti nečinnosti, nicméně jím přikázala žalovanému ve věci rozhodnout „do 60 dnů od výsledku účastnice řízení“. Takové opatření žalobkyni neposkytuje adekvátní ochranu, neboť stanovuje žalovanému nepřiměřeně dlouhou lhůtu, nadto její počátek je závislý na události s nejistým datem. Žalobkyně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 27. 10. 2022, č. j. 1 Azs 171/2022-54, usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2024, č. j. 15 A 133/2023-35, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2022, č. j. 31 A 88/2022-38, z nichž dovozuje nepřiměřenost stanovené lhůty a oprávnění podat žalobu ještě před jejím uplynutím.

Vyjádření žalovaného

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 3. 2. 2025 uvádí, že ve věci nečinný nebyl. Ve věci prováděl veškeré nezbytné úkony za účelem vyřízení věci. Posledním úkonem bylo předvolání žalobkyně k výsledku na 11. 3. 2025. Žalobkyně se nenachází v pobytové nejistotě, neboť jí bylo dříve uděleno povolení k přechodnému pobytu. Navrhuje zamítnutí žaloby. Žalovaný nesouhlasí ani s přiznáním nákladů žalobkyni, neboť jeho nečinnost netrvá a dosud neuplynula lhůta stanovená Komisí pro vydání rozhodnutí.

Replika žalobkyně

4. Žalobkyně v replice ze dne 2. 4. 2025 uvádí, že žalovaný nečinil žádné úkony od listopadu 2024 do 11. 3. 2025. Předvolání k výsledku bylo žalobkyni doručeno až 30. 1. 2025, tj. měsíc po vydání opatření. K nepřiměřenosti stanovené lhůty žalobkyně dále odkazuje na aktuální rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2025, č. j. 51 A 15/2025-31. Také tvrdí, že nyní posuzovaná věc se nevyznačuje skutkovou ani právní složitostí, která by mohla ospravedlnit tak dlouhé řízení.

Posouzení věci soudem

5. Podle § 79 odst. 1 věty první s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
6. Ve světle nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20, již neplatí, že by nevyčerpání prostředku ochrany ve smyslu § 79 s. ř. s. bylo neodstranitelnou překážkou věcného projednání nečinnostní žaloby.
7. Nadto se soud ztotožňuje s žalobkyní, že tuto podmínku věcného projednání žaloby v nyní posuzované věci splnila, a to již v době jejího podání.
8. Obecně platí, že bezvýslednost vyčerpání prostředku ochrany nastane až prvním dnem po uplynutí lhůty stanovené v opatření; to však platí, jde-li o lhůtu přiměřenou (srov. odst. 54 nálezu sp. zn. IV. ÚS 3523/20).
9. V žalobkyní odkazovaném rozsudku č. j. 1 Azs 171/2022-54 NSS uvedl: *„Má-li být soudní ochrana proti nečinnosti správního orgánu efektivní, je nezbytné, aby soud hodnotil i přiměřenost stanovené lhůty, a to právě za účelem posouzení, zda byla splněna podmínka bezvýslednosti vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti. Nepřiměřeně dlouhá lhůta by totiž odsouvala poskytnutí soudní ochrany, resp. naplnění podmínky řízení o bezvýslednosti předchozích prostředků. Samotné posouzení lhůty jako nepřiměřené tak totiž může vést i ke splnění podmínky bezvýsledného vyčerpání prostředku ochrany. S ohledem na výše uvedené to znamená, že správní soud se musí nejprve vypořádat s námitkou nepřiměřené lhůty a teprve pokud ji shledá jako přiměřenou, vyčká jejího uplynutí. Bylo by absurdní, aby v případě nepřiměřené lhůty vystavil soud žalobce povinnosti vyčkávat na její uběhnutí a podat novou žalobu, jak to učinil v této věci městský soud. Stejně absurdní by však bylo, pokud by soud v řízení o žalobě sám vyčkával na konec této lhůty a splnění podmínky bezvýslednosti, byla-li by tato lhůta nepřiměřeně dlouhá“* (odst. 20). Jestliže nadřízený orgán uloží vydat rozhodnutí v nepřiměřené lhůtě, žalobce může bez dalšího podat nečinnostní žalobu, neboť jde z hlediska ochrany jeho práv v podstatě o shodnou situaci, jako když správní orgán na žádost o opatření proti nečinnosti v zákonné lhůtě nijak nezareaguje (shodně rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2023, č. j. 5 A 54/2022-37, a ze dne 18. 7. 2023, č. j. 10 A 81/2023-32).
10. Ze stejného předpokladu vycházel i zdejší soud v usnesení ze dne 28. 7. 2022, č. j. 51 A 24/2022-35, ve kterém konstatoval, že k bezvýslednému vyčerpání prostředku ochrany proti nečinnosti ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. dojde i tehdy, pokud nadřízený správní orgán sice vyhověl návrhu na vydání opatření proti nečinnosti a přikáže nečinnému správnímu orgánu, aby ve stanovené lhůtě vydal rozhodnutí [§ 80 odst. 4 písm. a) správního řádu], ale takto stanovená lhůta k odstranění nečinnosti je s ohledem na okolnosti věci nepřiměřeně dlouhá. Zároveň dospěl k závěru, že *„60denní lhůta poskytnutá Komisí žalovanému nebyla v daném případě přiměřená. Samotná zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu činí 60 dnů [§ 169t odst. 6 písm. f) zákona o pobytu cizinců]. Komise tedy žalovanému po devíti měsících trvání správního řízení poskytla stejnou lhůtu, v jaké mu zákon ukládá celé správní řízení realizovat (v tomto případě měl vydat rozhodnutí nejpozději v září 2021). Poskytnutí lhůty k odstranění nečinnosti, která odpovídá nejdelší zákonem dovolené lhůtě pro provedení celého správního řízení od jeho počátku do konce, po devíti měsících jeho vedení, nadto bez jakéhokoli odůvodnění, nesplňuje požadavek*

přiměřenosti. Komise stanovením nepřiměřeně dlouhé lhůty k nápravě žalovanému neposkytla žalobkyni adekvátní ochranu, která by vedla k urychlenému odstranění zjištěné nečinnosti“ (odst. 17).

11. V nyní posuzované věci Komise stanovila žalovanému lhůtu pro rozhodnutí v délce 60 dnů od výsledku žalobkyně, a to bez jakéhokoli odůvodnění. Tuto lhůtu soud považuje za nepřiměřenou, stejně jako ve svém nedávném rozsudku č. j. 51 A 15/2025-31, to z následujících důvodů:
12. Za prvé, stanovená lhůta (60 dnů) je sama o sobě stejně dlouhá jako maximální zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí podle § 169t odst. 6 písm. h) [písm. g) ve znění do 30. 6. 2023] bodu 3 zákona o pobytu cizinců. NSS přitom ve výše citovaném rozsudku č. j. 1 Azs 171/2022-54 uvedl, že *„lze akceptovat, že nadřízený správní orgán uložil v opatření proti nečinnosti lhůtu ve stejné délce, jež je stanovena zákonem k rozhodnutí, jen ve výjimečných případech. Pravidlem by naopak měla být lhůta podstatně kratší.“* Soud nicméně v posuzovaném případě neshledal výjimečné okolnosti, které by stanovení takové lhůty ospravedlňovaly. Soud se naopak ztotožňuje s žalobkyní, že její věc nevykazuje znaky mimořádné právní či skutkové složitosti. Žalovaný ostatně žádné takové okolnosti ani netvrdil (a tvrzeny nebyly ani v opatření Komise). Za druhé soud považuje za vysoce problematické, že lhůta nebyla stanovena jako pevná. Její počátek byl totiž navázán na okolnost, jejíž uskutečnění je plně v dispozici žalovaného, neboť je ponecháno zcela na jeho uvážení, na kdy a zda vůbec předvolá žalobkyni k výsledku.
13. Vzhledem k těmto okolnostem považuje soud ve shodě s žalobkyní lhůtu stanovenou v opatření proti nečinnosti za nepřiměřenou.
14. Jelikož se žalobkyni nedostalo opatřením proti nečinnosti účinné ochrany, byla v daném případě splněna podmínka bezvýslednosti vyčerpání prostředku opatření proti nečinnosti, přestože v době podání žaloby k soudu ještě neuplynula lhůta stanovená v opatření proti nečinnosti k vydání rozhodnutí ve věci. Z těchto důvodů má soud za to, že žalobkyně bezvýsledně vyčerpala prostředky ochrany dle § 79 odst. 1 s. ř. s. již ke dni podání žaloby (17. 1. 2025). Za popsané situace nebyla žalobkyně povinna vyčkávat s jejím podáním na to, zda žalovaný svoji nečinnost odstraní, či nikoliv. Žaloba tak je od počátku přípustná.
15. Žaloba je současně důvodná. Vzhledem k tomu, že Komise v posuzované věci dospěla k závěru, že žalovaný je nečinný a vyhověla návrhu žalobkyně na uplatnění opatření proti nečinnosti, je presumována nečinnost žalovaného a správní soud již není oprávněn tento závěr přehodnocovat (rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41, č. 2785/2013 Sb. NSS). Ze správního spisu i stanovisek účastníků řízení pak je zřejmé, že žalovaný doposud o žádosti žalobkyně nerozhodl. Soud přitom nehledal důvody, které by takový postup ospravedlňovaly. Žalovanému je naopak třeba přičíst k tíži, že od právní věci zrušujícího rozhodnutí Komise dne 24. 9. 2024 (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2010, č. j. 5 Ans 6/2009-82) neučinil žádný úkon až do vypravení předvolání k výsledku na konci ledna 2025.
16. Obrana žalovaného spočívající v paušálním tvrzení, že nečinný nebyl a že v řízení prováděl nezbytné úkony za účelem vyřízení žádosti, tak s ohledem na výše uvedené nemůže obstát. Nadto není podstatné, zda žalovaný učinil některé dílčí úkony, ale zda vydal rozhodnutí

o žádosti v zákonem stanovené lhůtě (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2017, č. j. 10 Azs 202/2017-52, odst. 15). To se však nestalo. Žalovaný přitom ani netvrdil, že by se na překročení zákonné lhůty pro vydání rozhodnutí jakkoliv podílela žalobkyně, přičemž tomu nenásvědčuje ani obsah správního spisu.

Závěr a náklady řízení

17. Soud tedy uzavírá, že žaloba je důvodná. Proto žalovanému uložil povinnost, aby o žádosti žalobkyně rozhodl ve lhůtě 15 dní od právní moci tohoto rozsudku, kterou shledal s ohledem na dosavadní nečinnost žalovaného, celkovou délku řízení (žádost byla podána již 2. 5. 2023) i skutečnost, že ve věci již měl dne 11. 3. 2025 proběhnout výslech žalobkyně, za přiměřenou (§ 81 odst. 2 s. ř. s.).
18. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalovanému jako neúspěšnému účastníkovi náhrada nákladů nenáleží. Žalobkyni, která měla ve věci úspěch, soud právo na náhradu nákladů řízení přiznal. Ty tvoří zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 2 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem vyplývající dle § 35 odst. 2 s. ř. s. z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném od 1. 1. 2025 (dále „advokátní tarif“).
19. Zástupce žalobkyně učinil v této věci tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby a podání repliky), za které mu náleží odměna ve výši 4 620 Kč za úkon (§ 7 bodu 5 a § 9 odst. 5 advokátního tarifu). Vedle odměny přísluší zástupci žalobkyně též náhrada hotových výdajů v paušální výši 450 Kč za každý z těchto tří úkonů právní služby dle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu. Jelikož je zástupce žalobkyně společníkem advokátní kanceláře, která je plátcem DPH, je součástí nákladů žalobkyně též náhrada této daně [§ 57 odst. 2 s. ř. s. a § 137 odst. 3 písm. b) občanského soudního řádu, užitého na základě § 64 s. ř. s.], a to ve výši 21 % z částky 15 210 Kč, tedy 3 194,10 Kč. Náhradu nákladů řízení v celkové výši 20 404,10 Kč je žalovaný povinen uhradit k rukám zástupce žalobkyně (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu), a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 8. dubna 2025

Josef Straka, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.